

วาทกรรมของนักวิจัยชายและหญิงเรื่องเพศกับวัยรุ่นและการผลิตซ้ำของหนังสือพิมพ์

นางสาวพัชรา รุ่งสุข

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาวารสารสนเทศ ภาควิชาวารสารสนเทศ

คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2544

ISBN 974-17-0530-1

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

22 B.B. 2546

I 20545848

DISCOURSE OF MALE AND FEMALE RESEARCHERS ON TEENAGERS' SEXUALITY AND
DISCOURSE REPRODUCTION BY NEWSPAPERS

Miss Patchara Roongsuk

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Arts in Journalism

Department of Journalism

Faculty of Communication Arts

Chulalongkorn University

Academic Year 2001

ISBN 974-17-0530-1

หัวข้อวิทยานิพนธ์

วาทกรรมของนักวิจัยชายและหญิงเรื่องเพศกับวัยรุ่นและการผลิตซ้ำ
ของหนังสือพิมพ์

โดย

นางสาวพัชรา รุ่งสุข

ภาควิชา

วารสารสนเทศ

อาจารย์ที่ปรึกษา

อาจารย์ ดร.วิลาสินี พิพิธกุล

คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยรับนี้เป็นส่วน
หนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

..... คณบดีคณะนิเทศศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ จุมพล รอดคำดี)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ นันทริกา คุ้มไพโรจน์)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(อาจารย์ ดร.วิลาสินี พิพิธกุล)

..... กรรมการ
(อาจารย์ พรรณพิมล นาคนาวา)

พัชรา รุ่งสุข : วาทกรรมของนักวิจัยชายและหญิงเรื่องเพศกับวัยรุ่นและการผลิตซ้ำของหนังสือพิมพ์

(DISCOURSE OF MALE AND FEMALE RESEARCHERS ON TEENAGERS' SEXUALITY AND DISCOURSE REPRODUCTION BY NEWSPAPERS) อ. ที่ปรึกษา

: ดร.วิลาสินี พิพิธกุล, 183 หน้า, ISBN 974-17-0530-1

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาว่า วาทกรรมอะไรที่ถูกผลิตขึ้นจากงานวิจัยเรื่องเพศกับวัยรุ่นของนักวิจัยชายและหญิง หนังสือพิมพ์มีแนวทางในการการผลิตซ้ำวาทกรรมของทั้งสองฝ่ายนี้อย่างไร วาทผลิตซ้ำในเรื่องเพศกรรมที่ถูกกับวัยรุ่นมีส่วนสร้างความจริงให้เกิดขึ้นในสังคมอย่างไร โดยการสัมภาษณ์และศึกษางานวิจัยเรื่องเพศกับวัยรุ่นของนักวิจัย 4 ท่านคือ สมพงษ์ จิตระดับ, สมประสงค์ พระสุจันทร์ทิพย์, อรสม สุทธิสาคร และลัดดา เหมาะสุวรรณ รวมทั้งศึกษาเนื้อหางานวิจัยที่ปรากฏในหนังสือพิมพ์ ในฐานะผู้ผลิตซ้ำวาทกรรมจากหนังสือพิมพ์ 8 ชื่อฉบับคือ ไทยรัฐ, มติชน, สยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์, ผู้จัดการรายวัน, ผู้จัดการรายสัปดาห์, เดลินิวส์, วัฏจักร, และไทยโพสต์ ในช่วงปี 2544 จนถึงเดือนมกราคม พ.ศ. 2545 รวมทั้งสัมภาษณ์สื่อมวลชนที่เกี่ยวข้องกับข่าววัยรุ่น จำนวน 7 คน วิเคราะห์เนื้อหาโดยใช้หลักการวิเคราะห์วาทกรรม

ผลการวิจัยพบว่างานวิจัยของนักวิจัยชายและหญิงที่ผลิตออกมามีลักษณะที่แตกต่างกันบ้าง ทั้งในด้านการสื่อความหมายและรูปแบบการนำเสนอ จากการศึกษาสื่อมวลชนในการนำวาทกรรมมาผลิตซ้ำพบว่า เป็นไปตามหลักเกณฑ์ของหนังสือพิมพ์ที่เน้นเป้าหมายทางการตลาด โดยการสื่อสารให้ผู้อ่านเข้าใจง่าย นำเอาผลการวิจัยเฉพาะบางจุดที่พาดพิงถึงพฤติกรรมทางเพศที่ไม่เหมาะสม และการขายตัวของวัยรุ่นไปขยายเป็นประเด็นใหญ่ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับนโยบายและแนวทางการนำเสนอของหนังสือพิมพ์แต่ละชื่อฉบับ และแสดงให้เห็นว่าสื่อมวลชนทำหน้าที่ทั้งตอกย้ำวาทกรรมเดิมและมีส่วนสร้างวาทกรรมใหม่ เพื่อเป็นทางเลือกให้แก่สังคมในการทำความเข้าใจเรื่องนี้

ภาควิชา.....วารสารสนเทศ.....ลายมือชื่อนักศึกษา.....
สาขาวิชา.....วารสารสนเทศ.....ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....
ปีการศึกษา 2544 ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

4385252228 : MAJOR JOURNALISM

KEY WORD : DISCOURSE / TEENAGERS / SEXUALITY / MALE AND FEMALE /

NEWSPAPERS. PATCHARA ROONGSUK : DISCOURSE OF MALE AND FEMALE RESEARCHERS ON TEENAGERS' SEXUALITY AND DISCOURSE REPRODUCTION BY NEWSPAPERS, THESIS ADVISOR : WILASINEE PHIPHITKUL, Ph.D., 183 pp. ISBN 974-17-0530-1

The objective of this research were to study 1) what discourses were constructed in research works of male and female researchers; on sex and teenagers 2) which strategise Thai newspapers of male and female researchers used for the reproduction of these two discourses 3) how the reproduction of these discourses contributed to the construction of reality on sex and teenagers in Thai society.

The research data was collected by employing discourse analysis of 4 selected researchers' works and by depth interviewing the researchers, namely Mr. Sompong Jitradup, Mr. Somprasong Prasuchantip, Ms. Orasom Suthisakorn, and Mrs. Ladda Mohsuwan. The other part of analysis was conducted through content analysis of newspapers coverage on the 4 research works as well as interviewing 7 journalists who covered social and teenagers' issues.

The result of this research revealed that : those discourses were different in their meanings and presentation formats among these research works. The media's discourse reproduction were dominated by the newspapers' marketing strategies which intended to make their newspapers more readable and interesting by reinforcing only the point of improper sexual behaviors and teenagers' prostitution. However, it depended on each newspaper' policy and its presentation style. The research pointed out that media acted as both the reproducers of dominant meanings and the producers of alternative meanings that were the options for the society in comprehending this issue.

Department Journalism
Field of study Journalism
Academic year 2001

Student's signature
Advisor's signature *Mr. Phiphitkul*
Co-advisor's signature

กิตติกรรมประกาศ

ในการจัดทำวิทยานิพนธ์ ครั้งนี้ ข้าพเจ้าได้รับความอนุเคราะห์และช่วยเหลือเป็นอย่างดีจากบุคคลหลายฝ่ายที่ทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี จึงขอแสดงความขอบคุณทุกท่านเหล่านี้เป็นอย่างสูง

อาจารย์ ดร.วิลาสินี พิพิธกุล อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ที่เสียสละและเอื้ออารีด้วยจริยวัตรของความเป็น "ครู" คอยเคียงข้างและให้กำลังใจจนวันสุดท้ายที่วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เสร็จสมบูรณ์

รศ.นันทริกา คุ้มไพโรจน์, อาจารย์พรณพิมล นาคนาวาที่กรุณาสละเวลามาเป็นประธานและกรรมการวิทยานิพนธ์

ผู้ที่ให้สัมภาษณ์ทุกท่าน ที่กรุณาให้สัมภาษณ์ด้วยความยินดียิ่ง

คุณสุพัชรา ปัญศิริ และเพื่อน พี่ น้องที่บริษัทที่เห็นความสำคัญของการศึกษา อนุญาตให้ทำงาน

และที่จะขาดเสียมิได้คือคุณพ่อ, คุณแม่, คุณอา, พี่ตุ้ย, พี่อืดที่คอยให้กำลังใจ น้องสมาย และสมินท์ที่คอยกอดหนุนให้ไม่เครียด

น้องตึกผู้ให้ความช่วยเหลือ น้องบัวผู้จัดพิมพ์วิทยานิพนธ์ตลอดเล่มโดยไม่รู้จักเหน็ดเหนื่อย

ขอขอบคุณ อย่างยิ่งสำหรับเพื่อน ๆ ทุกคน พี่กั้ง, พี่พิม, เพชร, นิก, นา, แวน, สุ และน้องหนึ่งที่คอยช่วยเหลือกันตลอดมา

พัชรา รุ่งสุข

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อวิทยานิพนธ์(ไทย).....	ง
บทคัดย่อวิทยานิพนธ์(อังกฤษ).....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
ปัญหานำวิจัย.....	7
ผลที่คาดว่าจะได้รับ.....	7
บทที่ 2 แนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	8
แนวคิดเรื่องเพศกับวัยรุ่น.....	9
แนวคิดการผลิตซ้ำทางวัฒนธรรม(Culture Reproduction).....	12
แนวคิดเรื่องวาทกรรม (Discourse).....	13
แนวคิดวาทกรรมเพศสภาพ(Gender Discourse).....	18
แนวคิดเกี่ยวกับสตรีนิยม (Feminism).....	21
แนวคิดเกี่ยวกับภาพตัวแทน (Representation).....	24
แนวคิดการเขียนของผู้ชายและผู้หญิง.....	25
แนวคิดการใช้ภาษาของผู้ชายและผู้หญิง.....	27
แนวคิดผู้หญิงกับภาษาในข่าวหนังสือพิมพ์.....	30
สมมติฐานงานวิจัย.....	34
นิยามศัพท์.....	34
กรอบแนวคิด.....	37
บทที่ 3 ระเบียบวิธีวิจัย.....	38
ขอบเขตการวิจัย.....	39
เครื่องมือวิจัย.....	42
การนำเสนอข้อมูล.....	44
บทที่ 4 ผลการวิจัย.....	45

	หน้า
<u>ตอนที่ 1</u> วิเคราะห์วาทกรรมนักวิจัย.....	45
นักวิจัยชาย 1 สมพงษ์ จิตระดับ.....	45
นักวิจัยชาย 2 สมประสงค์ พระสุจันทรทิพย์.....	56
นักวิจัยหญิง 1 อรสม สุทธิสาคร.....	70
นักวิจัยหญิง 2 ลัดดา เหมาะสุวรรณ.....	79
<u>ตอนที่ 2</u> ผลการวิเคราะห์สื่อมวลชนในฐานะผู้ผลิตข่าววาทกรรม.....	85
งานวิจัยของนักวิจัยชาย 1 ผ่านสื่อมวลชน.....	85
งานวิจัยของนักวิจัยชาย 2 ผ่านสื่อมวลชน.....	97
งานวิจัยของนักวิจัยหญิง 1 ผ่านสื่อมวลชน.....	112
งานวิจัยของนักวิจัยหญิง 2 ผ่านสื่อมวลชน.....	121
แนวทางการนำเสนอของสื่อมวลชน.....	126
<u>ตอนที่ 3</u> เปรียบเทียบวาทกรรมที่สร้างขึ้นโดยนักวิจัยและสื่อมวลชน.....	150
<u>บทที่ 5</u> สรุปอภิปรายผล และข้อเสนอแนะงานวิจัย.....	156
ข้อจำกัดงานวิจัย.....	166
ข้อเสนอแนะงานวิจัย.....	166
รายการอ้างอิง.....	167
ภาคผนวก.....	169
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	183